

Mladi za napredek Maribora 2014

31. srečanje

GABRIEL MAJCEN

Zgodovina

Raziskovalna naloga

0€q |K\$CÜQ ÁÜCÖ€P\$

T ^} q |KÜUT CÉÁ ÜP\$

¥[|aKÜXCÉÖQ P CZCZÁ CÜÓUÜ

Maribor, februar 2014

Mladi za napredek Maribora 2014

31. srečanje

GABRIEL MAJCEN

Zgodovina

Raziskovalna naloga

Maribor, februar 2014

Zahvala

Zahvaljujem se mentorju za pomoč in usmerjanje na pravo pot.

Zahvala gre tudi vsem delavcem Pokrajinskega arhiva Maribor in Univerzitetne knjižnice Maribor, ki so mi bili v pomoč pri nastanku raziskovalne naloge.

Zahvala tudi lektorici, ki mi je pregledala nalogo in popravila vse slovnične nepravilnosti.

Zahvaljujem se tudi staršem za podporo in spodbujanje pri nastajanju mojega dela.

Kazalo

Povzetek	4
<i>Oprelitev problema</i>	5
<i>Namen in cilj raziskovalne naloge</i>	5
<i>Oprelitev hipotez</i>	6
<i>Potek raziskovanja</i>	6
1 Življenje Gabriela Majcna.....	7
2 Področja delovanja Majcna	13
2.1 <i>Glasba</i>	13
2.2 <i>Gospodarstvo</i>	14
2.3 <i>Slovenščina in književnost</i>	14
2.4 <i>Zgodovina</i>	15
3 Izbrana dela na področju zgodovine.....	16
3.1 <i>Kratka zgodovina Maribora</i>	16
3.2 <i>Ulična imena v Mariboru</i>	24
4 Zaključek.....	28
5 Viri in literatura	29

Seznam slikovnega gradiva

Slika 1: Gabriel Majcen kot otrok (Vir: SI_PAM/1526 Gabriel Majcen, AŠ 2) 7

Slika 2: S sošolci iz gimnazije – Gabriel Majcen, Anton Svetine in Ivan Zupanič (Vir: SI_PAM/1526 Gabriel Majcen, AŠ 2) 8

Slika 3: Mlad Gabriel Majcen (Vir: SI_PAM/1526 Gabriel Majcen, AŠ 2)..... 9

Slika 4: Verjetno otroci G. Majcna: Stanko, Anica in Gabrijel (Vir: SI_PAM/1526 Gabriel Majcen, AŠ 2) 11

Slika 5: Sinova Stanko in Gabrijel (Vir: SI_PAM/1526 Gabriel Majcen, AŠ 2)..... 11

Slika 6: Anica z možem Ivanom Ašičem (Vir: SI_PAM/1526 Gabriel Majcen, AŠ 2) 12

Slika 7: Magdalenski trg (Vir: <<https://maps.google.com/maps?ct=reset&tab=ll>>) 25

Slika 8: Gledališka ulica in Rotovski trg (Vir: <<https://maps.google.com/maps?ctreset&tab=ll>>)..... 26

Slika 9: Grajski trg in Sodna ulica (Vir: <<https://maps.google.com/maps?ct=reset&tab=ll>>) 26

Slika 10: Livada (Vir: <<https://maps.google.com/maps?ct=reset&tab=ll>>) 27

Slika 11: Šentpeterska ulica, Zrkovci (Vir: <<https://maps.google.com/maps?ct=reset&tab=ll>>) 27

Povzetek

Za raziskovalno nalogo z naslovom Gabriel Majcen sem se odločila, ker me je zanimalo njegovo življenje in njegovo ustvarjanje na področju zgodovine. Prav tako so me zanimala njegova zgodovinska dela.

Na začetku raziskovanja sem poiskala osnovne informacije o Gabrielu Majcnu in o njegovem življenju v knjižnici. V nadaljevanju sem podrobnejše podatke o njem in njegovem delu iskala v Pokrajinskem arhivu Maribor (PAM) in Univerzitetni knjižnici Maribor. Raziskala sem tudi področja njegovega delovanja in si podrobneje pogledala njegova dela na področju zgodovine, predvsem delo *Kratka zgodovina Maribora* in *Ulična imena v Mariboru*. Pregledala sem tudi časopisja iz njegovega časa in iskala članke o Majcnu. Po pregledu vsega gradiva sem zbrane podatke (predvsem o njegovih dveh delih, ki sem si jih izbrala) uredila, analizirala, primerjala in podala svoj zaključek.

Menim, da je Majcen oseba, ki si zaradi svojih del in udejstvovanja na področju zgodovine zasluži podrobnejšo obravnavo.

Ključne besede: Gabriel Majcen, zgodovinar, *Kratka zgodovina Maribora*, *Ulična imena v Mariboru*.

Uvod

Oprelitev problema

Gabriel Majcen je bil šolnik, kmetijski pisatelj in zgodovinar, ki je živel in deloval v drugi polovici 19. in prvi polovici 20. stoletja. Deloval je na mnogih področjih, vendar sem se v raziskovalni nalogi opredelila samo na zgodovinsko področje njegovega ustvarjanja. S svojimi deli je veliko pripomogel k zgodovini Slovencev in Maribora.

Med iskanjem dobre teme za raziskovalno nalogo sem se osredotočila na iskanje osebe, ki je veliko pripomogla k pisanju zgodovine Maribora, vendar še ni bila raziskana v veliki meri.

Menim, da je Majcen oseba, ki si zaradi svojih del in udejstvovanja na področju zgodovine zasluži podrobnejšo obravnavo.

Namen in cilj raziskovalne naloge

Za raziskovalno nalogo z naslovom Gabriel Majcen sem se odločila, ker me je zanimalo njegovo življenje in njegovo ustvarjanje na področju zgodovine.

Glavni namen moje naloge je, da predstavim življenje in predvsem dela Gabriela Majcna, da le-ta natančno raziščem in primerjam z današnjo interpretacijo zgodovine. Najpomembnejši cilj je, da ljudje spoznajo zgodovinarja, ki je bil za Maribor nadvse pomemben.

Opredelitev hipotez

V raziskovalni nalogi bom poskušala potrditi naslednji hipotezi:

Hipoteza 1: Gabriel Majcen je bil aktiven na različnih področjih.

Hipoteza 2: Majcnova interpretacija zgodovine se razlikuje od sodobne.

Potek raziskovanja

Na začetku raziskovanja sem poiskala osnovne informacije o Gabrielu Majcnu in o njegovem življenju v knjižnici. V nadaljevanju sem podrobnejše podatke o njem in njegovem delu iskala v Pokrajinskem arhivu Maribor (PAM) in Univerzitetni knjižnici Maribor. Raziskala sem tudi področja njegovega delovanja in si podrobnejše pogledala njegova dela na področju zgodovine, predvsem delo *Kratka zgodovina Maribora* in *Ulična imena v Mariboru*. Pregledala sem tudi časopisja iz njegovega časa in iskala članke o Majcnu. Po pregledu vsega gradiva sem zbrane podatke (predvsem o njegovih dveh delih, ki sem si jih izbrala) uredila, analizirala, primerjala in podala svoj zaključek.

V raziskovalni nalogi sem uporabila naslednje metode dela:

- metodo kompilacije – z njo sem na osnovi prebrane strokovne literature povzela določena spoznanja za obrazložitev in ponazoritev dejstev, navedenih v nalogi,
- metodo deskripcije,
- metodo komparacije – primerjala sem Majcnov pogled na zgodovino s sodobnim.

1 Življenje Gabriela Majcna

Gabriel Majcen je bil šolnik, kmetijski pisatelj in zgodovinar. Rodil se je 6. junija 1858 pri Mariji Snežni v Slovenskih goricah, kot sin tamkajšnjega nadučitelja. Njegov brat je bil Jožef Majcen, ki je bil duhovnik.

Slika 1: Gabriel Majcen kot otrok (Vir: SI_PAM/1526 Gabriel Majcen, AŠ 2)

Nižjo gimnazijo je dokončal med leti 1868 in 1873. Učiteljišče v Mariboru je dokončal z maturo leta 1878 in usposabljanje leta 1880. Šolal se je na gimnaziji in učiteljišču v Mariboru in Gradcu. Izpit za meščanske šole iz vzgojeslovja, slovenščine, nemščine, zemljepisa in zgodovine je opravil leta 1887. Poučeval je pri Sv. Jurju v Slovenskih goricah, Slovenski Bistrici, 10 let na krčevinski šoli pri Mariboru oziroma kot suplent na vadnici in pomožni učitelj na moškem učiteljišču, kjer je bil profesor do upokojitve. Leta 1891 je postal učitelj,

vendar je od leta 1892 učil le na učiteljišču, kjer je leta 1908 postal profesor. Leta 1909 se je upokojil. Živel je v Petrovem selu št. 10 pri Mariboru¹.

Slika 2: S sošolci iz gimnazije – Gabriel Majcen, Anton Svetine in Ivan Zupanič (Vir: SI_PAM/1526 Gabriel Majcen, AŠ 2)

Od leta 1908 do upokojitve (1909) je bil član izpraševalne komisije za osnovne in meščanske šole. Kot šolnik je med leti 1885 in 1891 priobčil metodični spis Iznajdba knjigo tiska (leta 1891), s katerim je v slovensko metodiko prvič uvedel pouk po formalnih stopnjah. Izdal je 3 zvezke Šolskih pesmi (v letih 1888, 1889 in 1901).

V letih 1897 in 1901 je marljivo sodeloval pri Slovenskem gospodarju s političnimi in narodno-vzgojnimi članki. Posebno obširna sta njegova prispevka »Kako se Spodnja Štajerska pripravlja za Pruse« (1897, 16. številka) in »Slovenski narodni ponos« (1900, 12. številka). V Gospodarskih novicah (priloga Slovenskega gospodarja) je med letoma 1908 in 1909 objavil več kmetijskih člankov, letnike 1910–1914 pa je do malega spisal sam, prav tako tudi

¹SI_PAM/1526, fond Gabriel Majcen, Pismo župana naslovljeno na Majcna, AŠ 2

Gabriel Majcen – raziskovalna naloga

prirodopisni oddelek »Iz knjige prirode«. V arhivu sem zasledila daljši rokopis z naslovom »Kaj in kakšnega namena je narodopisje?«²

V Malih novicah je leta 1919 objavil daljši spis o uličnih imenih v Mariboru. Ob prevratu je bil član Narodnega sveta v Mariboru, pozneje član gerentskega sveta v Krčevini pri Mariboru. Od prevrata do smrti je bil načelnik Kmetijske podružnice Maribor in okolice.

Slika 3: Mlad Gabriel Majcen (Vir: SI_PAM/1526 Gabriel Majcen, AŠ 2)

V času svojega življenja je prijateljeval s Simonom Gregorčičem. Od njega je Majcen dobil v dar fotografijo in prigodnico (pesem, ki nastane ob pomembnejšem dogodku) Luku Svetcu ob 70-letnici, ki jo je Gregorčič objavil leta 1896 in jo je Majcen dobil 14. aprila 1897.³

Majcen je bil aktiven na veliko področjih: *»Ni se pečal samo s šolstvom, posvetil je svojo vsestransko nadarjenost književnosti in je bil dolga leta zvest sotrudnik »Slovenskega*

²SI_PAM/1526, fond Gabriel Majcen, Rokopis Kaj in kakšnega namena je narodopisje, AŠ 4

³SI_PAM/1526, fond Gabriel Majcen, Pesem Gregorčiča v dar Majcnu, AŠ 5

gospodarja«.../ Prava čebelica je bil na zgodovinskem polju in je imel pri rokah mnogo pripravljenega gradiva, ki nam je bilo v veliko pomoč in korist ob prevratu.»⁴

Slovenski gospodar⁵ med drugim tudi navaja, da si je Majcen mnogo izkušenj nabral kot vinogradnik in napreden sadjar. Pod njegovim vodstvom se je namreč lepo razvila mariborska Kmetijska podružnica.

Slovenec⁶ navaja, da si je kot narodni voditelj v šoli, kot neumoren delavec v mariborski čitalnici in kot znanstvenik zadal plemenito in težko nalogo, in sicer odkrivati in nam prikazati delo in življenje naših prednikov. Slovenec dodaja, da je za slovenske ženske, ki se takrat niso imele možnosti učiti slovenščine, organiziral in vodil posebne jezikovne in literarne tečaje.

Majcen je imel tri otroke: Stanka, Gabrijela in Anico. »Slovenec« v članku ob njegovem 80. rojstnem dnevu navaja: *».../ sina pomočnika bana dravske banovine dr. Stanka Majcena, drugega sina, ki je ravnatelj angleške Paroplovne družbe v Dalmaciji in hčerke poročene z mariborskim notarjem dr. Ašičem.»⁷*

Kot navajata Slovenec in Slovenski gospodar je leto pred svojim 80. rojstnim dnevom (leta 1937) s soprogo praznoval 50. obletnico poroke.

Že prej omenjena časopisa Slovenec in Slovenski gospodar v članku ob njegovem rojstnem dnevju Majcna opisujeta kot krepkega, šaljivega in delavnega. Slovenski gospodar ga označi kot vzgojitelja mladine, navdušenega narodnjaka in krščanskega moža. Slovenec ga opiše kot osebo, ki ga je v vsem svojem delu *»odlikovala globoka in resnična katoliška zavednost, ki je ni nikoli prikrival. Vera mu je bila voditeljica ne le v zasebnem življenju, ampak vselej tudi v javnem udejstvovanju. Zato mu je Bog tudi njegovo delo blagoslovil in mu naklonil, da uživa svoje plodove.»⁸*

Umrli je 13. marca 1940 v Mariboru.

⁴ Slovenski gospodar, leto 72, številka 28, 13. julij 1938, str. 5

⁵ Slovenski gospodar, leto 72, številka 28, 13. julij 1938, str. 5

⁶ Slovenec, leto LXVI, str. 152, 6. julij 1938, str. 3

⁷ Prav tam, str. 3

⁸ Prav tam, str. 3

Slika 4: Verjetno otroci G. Majcna: Stanko, Anica in Gabrijel (Vir: SI_PAM/1526 Gabriel Majcen, AŠ 2)

Slika 5: Sinova Stanko in Gabrijel (Vir: SI_PAM/1526 Gabriel Majcen, AŠ 2)

Slika 6: Anica z možem Ivanom Ašičem (Vir: SI_PAM/1526 Gabriel Majcen, AŠ 2)

2 Področja delovanja Majcna

2.1 Glasba

Na področju glasbe je bil Majcen precej aktiven. Leta 1888 je izdal knjigo z naslovom Šolske pesmi na prvi in drugi stopnji, leta 1901 pa Šolske pesmi na tretji stopnji.

V prvi knjižici, ki je bila izdana leta 1888, je otrokom napisal naslednje posvetilo: »*Nate to-le knjižico; pesmi so v njej, Pridno se jim učite, da jih znate lepo peti. Kdor mlad se peti ne uči, za vselej petje zamudi. Pevajte pa tudi radi; lepo petje pridnih otrok ljubo je Bogu in ljudem.*«⁹

Prva stopnja vsebuje 53 preprostejših in poučnih pesmi; nekaj naslovov iz knjige: Molitev, Vesela šola, Pred ukom, Po uku, Pred šolo, Po šoli, Pridni učenci, I, u, e, o, a ...

Drugo stopnjo prav tako namenja otrokom z namenom, da bi se pesmi radi učili in jih prepevali. Vsebuje 48 pesmi, ki niso tako preproste, in sicer Sreče dom, Deteljica, Mladost, Veselje, Kdo sem, Vesela pevka, Zjutraj, Solnce ...

Tretja stopnja vsebuje 71 pesmi in kanone. Majcen otroke spominja na to, da »*lepa pesem brani Vas zlih misli in dejanj ter varuhe greha; lepa pesem je drugi angelj varih.*«¹⁰ Nekaj naslovov pesmi iz tretje stopnje: Popotnica vojaška, Tam za turškim gričem, Oj ta soldaški boben, Ločitev, Ljubezen do domovine, Domovina, Avstrija moja ...

Med leti 1906 in 1913 je po Štajerskem zbiral ankete o narodnih pesmih, narodni godbi in narodnih plesih¹¹ ter jih z napevi vred nekaj čez tisoč poslal v Ljubljano. Bil je namreč član slovenskega odbora za publikacijo »Avstrijske narodne pesmi«.

⁹ Majcen, Gabriel (zbiratelj). Šolske pesmi, prva stopnja. Th. Kaltenbrunner, 1888, str. 3

¹⁰ Majcen Gabriel (avtor). Šolske pesmi, tretja stopnja 1901, str. 3

¹¹SI_PAM/1526, fond Gabriel Majcen, Anketa o narodnih pesmih, narodni godbi in narodnih plesih, AŠ 1

2.2 Gospodarstvo

»Tudi na gospodarskem področju je zapustil vidne sledove svojega delovanja, zlasti v Kmetijski podružnici.«¹² Pod njegovim vodstvom se naj bi mariborska Kmetijska podružnica lepo razvila in bila vzor vsem drugim.

V Spodnještajerski ljudski posojilnici je bil natančen blagajnik 30 let in velik napredek tega zavoda Slovenec¹³ pripisuje prav Majcnu, po njihovem mnenju naj bi bila posojilnica plod njegovega tihega, skrbnega dela in pametnega nasveta.

Očitno je, da mu tudi področje gospodarstva ni bilo tuje in kot navajata dva časopisa iz tistega časa, je Majcen pustil velik pečat na tem področju.

2.3 Slovenščina in književnost

Majcnu je bila blizu tudi slovenščina. Bil je poverjenik Slovenske in Hrvaške Matice in poverjenik Mohorjeve družbe.

V daljši razpravi je leta 1895 razložil metodo za pouk nemščine v slovenskih ljudskih šolah po minimalnem naročilu. To metodo sta uporabljala tudi Schreiner in Bezjak v svojih nemških vadnicah, toda s to razliko, da sta onadva začela s poukom v nemščini v 3. šolskem letu, medtem ko je Majcen postavil začetek pouka nemščine v 5 šolsko leto.

S Koprivnikom sta leta 1897 sestavila Začetnico za slovenske ljudske šole, ki ji je do leta 1918 sledilo več natisov¹⁴. K petdesetletnici »Slovenske slovnice« Antona Janežiča je leta 1905 izdal delo z naslovom »Janežičeva slovnica¹⁵«.

Napisal je Nazorni nauk za prvo šolsko leto (SŠM 1905–1906), Metodiko zemljepisnega pouka v ljudski šoli, razkazano na svojem razvoju (Gorica, 1905) in izdal Prvo čitanko za slovenske osnovne šole (z risbami D. Humka in J. Poljanca) s Kratkim navodilom za prvi pouk v pisanju in čitanju (Maribor, 1928).

Slovenski gospodar navaja, da je bil Majcen dolga leta zvest sodelavec »Slovenskega gospodarja«, kjer je urejal prilogo »Gospodarske novice«¹⁶.

¹²Slovenec, leto LXVI, številka 152, 6. julij 1938, str. 3

¹³Prav tam, str. 3

¹⁴SI_PAM/1526, fond Gabriel Majcen, Rokopis Začetnice za slovenske ljudske šole, AŠ 3

¹⁵Prav tam, Janežičeva slovnica, AŠ 1

2.4 Zgodovina

Na področju zgodovine je bil Gabriel Majcen najbolj aktiven. V Slovincu so v članku ob njegovem 80. rojstnem dnevu zapisali takole: *»Kot mladi zgodovinar je bil eden najodličnejših odbornikov in sodelavcev v Zgodovinskem društvu ter je pomagal polagati temelje slovenskemu muzeju v Mariboru. Preiskal in sestavljal je zgodovino mnogih slovenskih naselbin. /.../ Ponesel je svoje znanje tudi med ljudstvo ter prirejal številna predavanja o naši narodni zgodovini.«*¹⁷

Med Majcnovimi spisi iz domače zgodovine, večinoma poljudna predavanja pod okriljem mariborskega Zgodovinskega društva, je treba omeniti Črtice iz slovenske zgodovine (Slovenski gospodar 1901, ponatis s psevdonimom Dobrogoj Velički), Prihod Slovencev v sedanje dežele (Slovenski gospodar 1904, številka 20–3), Skoke pri Mariboru (Slovenski gospodar 1904, številka 30–2 in ponatise), Donesek k uskoškim naselbinam v Skokah na Dravskem polju (Časopis za zgodovino in narodopisje 1905, 161–174), Kamnita izbokla podoba zmaja v zidu cmureškega gradu (Časopis za zgodovino in narodopisje 1905, 152–154), Zgodovina Jerenine v Slovenskih goricah in zajedno kmetskega stanu na Spodnjem Štajerskem (priloga Slovenskega gospodarja 1908, številka 19–31 in ponatise) in Kratka zgodovina Maribora (Tiskarna sv. Cirila XXI, 1926).

Raziskoval je tudi župnijo Marije Snežne. Pri tem sem v arhivu našla tudi izpiske iz šolske kronike Ljudske šole pri Mariji Snežni na Velki¹⁸.

¹⁶Slovenski gospodar, leto 72, številka 28, 13. julij 1938, str. 5

¹⁷Slovenec, leto LXVI, številka 152, 6. julij 1938, str. 3

¹⁸SI_PAM/1526, fond Gabriel Majcen, Izpiski iz šolske kronike Ljudske šole pri Mariji Snežni na Velki, AŠ 4

3 Izbrana dela na področju zgodovine

V raziskovalni nalogi se bom osredotočila na dva dela, ki sta po mojem mnenju pomembna za področje zgodovine mesta Maribor.

3.1 Kratka zgodovina Maribora

Prvo tako delo je Kratka zgodovina Maribora, ki je izšlo leta 1926 pri založniku Tiskarni sv. Cirila.

Že v predgovoru nam avtor pove, komu bo delo namenjeno: *»Mariborčanom in tujcem v tem mestu, ki se zanimajo za preteklost Maribora, izročam s to knjižico kratko zgodovino njihovega bivališča.«*¹⁹

Samo delo je razdeljeno na več poglavij: Prazgodovina, zgodovinska doba do začetkov Maribora, začetki Maribora, mesto Maribor v srednjem veku, 16. stoletje, 17. stoletje, 18. stoletje, 19. in 20. stoletje do prevrata, prevrat in najvažnejši zadnji dogodki. Majcen je namreč zelo natančno popisal vse dogodke do 18. stoletja in opisal tudi ključne zgodovinske osebe. V zadnji dobi pa se avtor omeji zgolj na naštevanje dogodkov. Predstavila bom zgolj ključne informacije iz vsakega poglavja.

- *Prazgodovina*

Avtor nam predstavi Ilire, prve znane prebivalce Maribora. Navede tudi njihov bivalni prostor: *»Ilirski narod je bival v zahodni polovici Balkanskega polotoka od Epira proti severu, nadalje na današnjem Ogrskem (mogoče tudi na Avstrijskem) do Donave, končno na severni obali Jadranskega morja do Drave in še onkraj nje ter zahodno od Retov (Primorsko, Kranjsko, Koroško, Južni in Spodnji Štajerski)«*.²⁰ V mariborski okolici niso našli ostankov iz tistega časa, so jih pa našli v neposredni bližini – v Gradcu. Iliri naj bi bili razdeljeni na več plemen; pleme, h kateremu je spadal Maribor z okolico, se je imenovalo Noriško (Norik, Noričani). Avtor navaja, da je v 5. stoletju pr. Kr. začelo bojvito ljudstvo Keltov pritiskati na Ilire in Kelti, imenovani Tavriski, so zasedli Ilirski Norik.

¹⁹Majcen, Gabriel, Kratka zgodovina Maribora, Maribor: Tiskarna sv. Cirila, 1926, str. 1

²⁰Prav tam, str. 5

- *Zgodovinska doba do začetkov Maribora*

Leta 16. pr. Kr. so našo deželo prevzeli mogočni in visoko civilizirani Rimljani, ki so ilirska plemena spremenili v mesta. Maribor je pod Rimljani spadal v provinco Norik in v okraj Flavio Solvo.

Po koncu Rimskega imperija je zelo pomemben konec preseljevanja narodov, ker so kraje ob slovenskih pomembnejših rekah (Soča, Kolpa, Sava, Drava in Mura) zasedli naši predniki; to se je dogajalo med leti 568 in 595. Med leti 623 in 658 smo bili pod kraljem Samom združeni s Čehi in Srbi. Naša zemlja se je imenovala Slovenija in vladali so ji neodvisni knezi. Po smrti kralja Sama se je imenovala Karantanija. Okoli leta 745 smo izgubili samostojnost in zagospodarili so nam Franki. Leta 843 se je frankovska država delila in slovenski zemlji so gospodovali Nemci.

- *Začetki Maribora*

Avtor navaja, da so konec 9. stoletja Panonijo zasedli Madžari, imenuje jih tudi divji narod, ki je svoje sosede neprestano nadlegoval. Da bi bila nemška država pred divjim narodom varna, je cesar Oton I. ob vzhodni meji (od Jadranskega morja do Češke) ustanovil t.i. mejne grofije. Zaradi svoje lege je Maribor spadal v mejno grofijo, ki je obsegala približno vzhodno polovico Pohorja in Kozjaka, Slovenske gorice in Ptujsko polje. Opiše tudi začetke fevdalizma v 9. stoletju. Mariborski grad je takratni mejni grof mejne grofije dal postaviti prav v sredini svoje grofije, grad je torej bil v pravem pomenu besede Marchburg, t. i. grad mejne grofije. Ko sta se Spodnja in Karantanska mejna grofija združili v deželo Štajersko, je mariborski grad sicer izgubil pomen kot sedež oblasti in središče življenja v mejni grofiji, toda ostal je pomemben za pokrajino. Avtor navaja tudi dve pripovedki o nastanku mariborskega mesta.

Naši predniki so prišli v novo domovino kot pogani in se kmalu tudi pokristjanili. Leta 811 je cesar Karel Veliki določil Dravo kot mejo med oglejsko in salzburško nadškofijo. Vas Maribor in njena okolica bi lahko okoli srede 12. stoletja dobila prvo cerkev. V 13. stoletju naj bi bila že ustanovljena mariborska škofija. V neki listini iz leta 1209 se Maribor že imenuje trg.

- *Mesto Maribor v srednjem veku*

Maribor naj bi bil mesto ali leta 1243, ko se v listini navaja mariborski mestni sodnik, ali leta 1257, ko se Maribor v drugi listini že imenuje »civitas« (mesto). Tako je mesto dobilo številne privilegije. Po ukazu cesarja Friderika II. so zavarovali mesto z natančno določenim mestnim zidom. Avtor nam opiše zunanost in notranost obzidja. V listini iz leta 1288 prvič najdemo grb, ki na rdečem ozadju med dvema stolpoma obzidja prikazuje srebrna mestna vrata, nad katerimi se spušča orel. Avtor opiše tudi takratno ureditev, delitev mestnega prebivalstva in mestno upravo. Posebnih ugodnosti so bili deležni tudi Židje, vendar so glede zasebnega prava bili deležni enakih pravic kot kristjani. Tudi Nemci so preplavili Maribor in ga trumoma naseljevali. Imena tedanjih meščanov so bila večinoma nemška, tudi mariborsko plemstvo je bilo nemško. Končno je bilo nemško še posvetno duhovništvo, kar je avtor sklepal iz imen njemu znanih župnikov.

Takratno obzidje je kaj kmalu postalo pretesno zaradi vedno večjega števila mestnega prebivalstva. Neprestano so še prihajali novi priseljenci, ki so se nastanili na vzhodni, južni in zahodni strani pred obzidjem. Leta 1350 so Mariborčani obzidje razširili in s tem je mesto dobilo novo podobo. Središče mesta je postal Glavni trg.

Maribor je bil dobro utrjen, vendar so kaj kmalu pridrli pred Ptuj Turki, ki so sežgali mesto in odvedli 16.000 mladih ljudi z živino kot plen. Vedelo se je, da tudi Mariboru ne bodo prizanesli; tedanji vojvoda Friderik IV. je Mariborčanom ukazal, naj utrdbe utrdijo in iz treh ribnikov v jarke napeljejo vodo. Leta 1445 so na slovensko zemljo pridrli Madžari, ki so opustošili vso zemljo do Ptuja, Slovenske Bistrice in Celja. Mariborski meščani so leta 1465 vso utrdbo ojačili in na novo utrdili magdalensko obrežje. V tem času je Maribor dobil nov grad na Trgu svobode.

Po sedemdesetletnem premoru so Turki ponovno napadli slovenske dežele. V desetletju od 1469 do 1479 so bili na slovenskem Štajerskem sedemkrat. Sredi turških nadlog so v Maribor prihrumeli Madžari. Obleganje je bilo hudo, ker so Madžari streljali z velikanskimi topovi in s puškami. Zgorelo naj bi več kot pol mesta in utrdbe so bile zelo poškodovane. Maribor je proti koncu 15. stoletja zelo trpel, vendar pa so se rešili Židov. Namesto njih so Maribor zavzeli novi priseljenci, med katerimi je bilo veliko Slovencev. Število le-teh je v mestu Maribor hitro rastlo. Najbogatejši v mestu so bili trgovci z vinom, trgovci, mesarji, usnjarji in peki. Trgovske zveze je v 15. stoletju Maribor imel celo z Dubrovnikom.

- *16. stoletje*

V prvi polovici 16. stoletja, med leti 1504 in 1555, se je mesto drugič razširilo. Leta 1513 je požar skorajda uničil vso mesto. Turki so v času med leti 1396 in 1710 triintridesetkrat napadli Štajersko. Sultan Sulejman II. je s svojo vojsko konec septembra 1529 čez Ogrsko prišel do Dunaja, vendar mu mesta ni uspelo zavzeti. Svojo jezo je tako poskušal ohladiti na deželah, skozi katere se je vračal, med drugim tudi na Mariboru. Vendar je bil Maribor vnaprej pripravljen na napad Turkov in ga je trikrat odbil. Ko je sultan videl, da ne bo opravil ničesar, je ukazal obleganje ustaviti in odriniti. Mariborčani so po odhodu Turkov pod vodstvom Krištofa Wildenrainerja, takratnega mestnega sodnika, bivšega stotnika in med meščani zelo spoštovanega moža, nemudoma začeli popravljati poškodovane utrdbe in jih do pomladi leta 1532 do konca popravili.

Turški navali, vojne z Madžari in neprestani prepiri z plemstvom so omajali odnose v mestu. V 16. stoletju so se v Mariboru pojavili tudi pravoslavci in prišlo je do kresanj mnenj med njimi in kristjani. V tem času so se pojavile tudi čaravnice, ki so jih tudi v Mariboru preganjali. Z njimi so se ukvarjala celo sodišča in cerkev jih je v skrajnih primerih izobčevala. Vsakdo je bil v nevarnosti, da ga kdo ne prijavi; pred tem niso bili varni niti otroci, zlasti otroci usmrčenih čarovnic. Avtor podrobnejše opiše, kako so čaravnice mučili in iz njih izsilili priznanje. O čarovniških pravdah, ki so se dogajale v Mariboru, so se ohranili zapiski.

- *17. stoletje*

Leta 1600 je v Maribor prispela reformatorska komisija, ki je ljudi izpraševala po imenu, stanu in veroizpovedi. Kdor se je imel za protestanta, je bil pozvan, da zamenja vero, sicer mora oditi iz države. Nekateri so takoj zamenjali vero, nekateri pa ne. Kljub odločnemu zatiranju protestantizma, je bil še nekaj let prisoten v Mariboru. V tem času je Maribor izgubil nekaj plemičev, ki so raje zapustili mesto, kot da bi se izneverili svoji veri, protestantizmu. V gospodarskem pogledu je bilo 17. stoletje za Maribor izredno slabo. Revščino mariborskih meščanov je povzročilo dejstvo, ki je zakrivilo obubožanje vse Srednje Evrope.

Leta 1648 so meščani doživeli zelo hud požar, ki mu je dve leti pozneje sledil še močnejši. Zgorelo je vse, kar dve leti prej ni. Nadlog še ni bilo dovolj, požarom se je pridružila kuga, ki se je v Mariboru pojavila petkrat in je najhuje razsajala leta 1608. V sili so se Mariborčani zatekali k Bogu in se mu zaobljubljali (primer je cerkvica sv. Barbare na Kalvariji).

Večino mestnega prebivalstva so tvorili obrtniki, ki se jim je dobro godilo. Pojavili so se cehi (vsi mojstri in pomočniki točno omenjenega okraja, ki so izvrševali isto ali slično rokodelstvo), ki jih je bilo v Mariboru okoli 20.

- *18. stoletje*

Avtor nadaljuje poročilo o posestnikih mariborskih graščin. Leta 1711 naj bi v Mariboru zadnjikrat obsodili čarovnice na smrt, kajti v izobražene kroge je vedno bolj prodiralo prepričanje, da je vera v čarovništvo prazna. Leta 1766 je Marija Terezija to prepovedala z ukazom.

Maribor je v 18. stoletju doživel mnogo sprememb. Leta 1749 se je sodstvo ločilo od uprave in ustanovili so okrožni urad. Maribor je tako postal središče okrožja in sedež okrožnega urada. Največ sprememb je bilo v letu 1784. Najprej so iz Maribora odšli kapucini, ki so si bili primorani poiskati zavetišče v drugih samostanih. Tega leta je prišlo do ustanovitve slovenske predmetne župnije.

V šolstvu je bila osnovna šola nemška, kar avtor sklepa iz imen znanih učiteljev. S »Splošnim šolskim redom za nemške normalne, glavne in trivialne šole v vseh c. kr. dednih deželah,« ki ga je leta 1774 sprejela Marija Terezija, je morala v vsakem okrožju biti najmanj ena glavna šola s tremi ali štirimi učitelji in kateheti. Po tem šolskem redu je Maribor glavno šolo dobil l. 1782. Gimnazijo je Maribor dobil še pred glavno šolo, in sicer se je to zgodilo leta 1644, ko je ruški župnik Jurij Kozina začel dečke poučevati v gimnazijskih predmetih.

Največjega pomena za slovensko ljudstvo je bil dogodek, ko je cesar Jožef II. 11. julija 1782 dal nesvobodnim podložnikom svobodo. Vsak, ki ni bil svoboden in je to postal, se je smel naseliti v izbrani deželi, samo ni smel imeti problemov z vojaškimi oblastmi.

V Mariboru so se kmalu pokazale tudi posledice francoske revolucije, ki je izbruhnila v Franciji leta 1789. Mariborčani so Francoze videli kot sovražnike, ki so leta 1794 prikorakali v Maribor skozi Ptuj.

Maribor je leta 1795 dobil prvo tiskarno, ki jo je jeseni odprl Fran Schütz. Tik pred koncem stoletja, v decembru leta 1799, se je v Mariboru odprla mestna bolnica.

- *19. in 20. stoletje do prevrata (smrt cesarja Franca Jožefa)*

Leta 1805 je imel Maribor opravka s pravim francoskim vojaštvom. Francozi so prodirali skozi Gornjo Štajersko in sredi novembra zasedli Gradec. V decembru so zasedli slovensko Štajersko, vendar so konec še istega meseca sklenili mir.

Leto 1848 je vplivalo tudi na šolstvo; v osnovni šoli se ni spremenilo nič, še vedno je ostala nemška. V gimnazijah se je zgodila sprememba glede jezika – nemščina je ostala učni jezik, slovenščina pa se je poučevala po dve uri na teden kot predmet, ki je bil obvezen za Slovence.

Premestitev škofovskega sedeža iz Sv. Andraža v Labotski dolini v Maribor je bila velik pomen za samo mesto. Zasluge za to ima škof Slomšek in salzburški višji škof Tarnoczy.

Spomladi leta 1861 so v Mariboru odprli »Slovansko Čitalnico v Mariboru«, ki je bila prva čitalnica na Slovenskem. Čitalnica je bila središče kulturnega dogajanja; tukaj so se zbirali Slovenci iz Maribora in okolice, ki so preučevali narodna in politična vprašanja.

V letu 1871 so v Mariboru odprli drugo tiskarno; izhajala sta tudi dva slovenska časopisa – »Slovenski Gospodar« (od l. 1867) in »Slovenski Narod« (od l. 1868).

Nov zakon je uvedel obvezno osnovno šolo. Ker je število prebivalcev v Mariboru hitro rastlo, so potrebovali nove šole. Mestno zastopstvo je poleg osnovnih šol odprlo tudi dve meščanski šoli (dekliško in deško). V teh šolah je vladal vsenemški duh.

Leta 1902 je na pobudo zgodovinarja Frančiška Kovačiča nastalo slovensko »Zgodovinsko društvo«, ki je ustanovilo muzej in knjižnico. Leta 1904 je začel izhajati znanstveni »Časopis za zgodovino in narodopisje«. Po vsem slovenskem Štajerskem je priredilo še mnogo poljudnih strokovnih predavanj in izdalo veliko znanstvenih knjig in knjižic.

Po avtorjevem mnenju so imeli Nemci veliko za pokazati na področju zgodovine. Leta 1847 je Rudolf Puff, profesor na mariborski gimnaziji, v dveh zvezkih izdal opis Maribora, okolice in zgodovino mesta. Naslednja leta se je kot raziskovalec domače zgodovine udeleževal gimnazijski profesor Rudolf Reichel. Paul Schlooser je prav tako raziskoval zgodovino Maribora in prvi uspešno kopal na Pošteli.

Avtor nam kasneje predstavi začetek prve svetovne vojne v Mariboru.

- *Doba prevrata*

Avtor je na samem začetku poglavja zapisal: »*To poglavje je le niz najvažnejših kronološko navrščenih dogodkov, ki tvorijo most med preteklostjo in sedanostjo.*«²¹ V tem poglavju nam predstavi najpomembnejše dogodke, začne pa z 21. novembrom 1916, in sicer s smrtjo cesarja Franca Jožefa, s čimer se začne doba prevrata (hitra in velika sprememba v političnem ali družbenem življenju).

- *Najvažnejši zadnji dogodki*

Avtor nam predstavi dogodke, ki so se dogajali po prvi svetovni vojni. Začne s 27. septembrom 1919, ko se je v mestnem gledališču začela prva slovenska gledališka sezona. Konča s podatkom, da je prvi župan Maribora postal dr. Leskovar, ki so ga izvolile izključno slovenske stranke.

Delo *Kratka zgodovina Maribora* je bilo zagotovo potrebno za samo mesto Maribor. Napisano je v obliki kronike, vzgled za takšno obliko pa je našel v Puffovem »Mariboru«. Rudolf Puff je bil profesor na tedanji klasični gimnaziji v Mariboru in publicist, ki je zbral veliko gradiva o Spodnji Štajerski ter objavil veliko tiskanih objav o štajerskih Slovencih. Njegove objave so vsebovale pokrajinsko, topografsko, rodoslovno, narodopisno, zgodovinsko, arheološko in umetnostno gradivo Maribora.

Majcen sam je v predgovoru *Zgodovine Maribora* zapisal, da je Puffova knjiga že pošla in da je bila v takratnem času redka knjiga. Tudi njen ponatis naj ne bi več ustrezal časovnim potrebam, poleg tega pa je Puffovo delo napisano v nemškem jeziku.

Majcen v predgovoru med drugim napiše, da je imel pri samem sestavljanju dela pred očmi širok krog bralcev. Ni se želel spuščati v nepotrebne podrobnosti in znanstvena dokazovanja. Snov, ki jo je izbral, je na podlagi dogodkov razložil nazorno. Upal je, da je celota povezana z logičnim nadaljevanjem. Iz opisa je izločil samo zgodovino stavb, ker se je z njimi nameraval ukvarjati v drugem delu.

²¹Majcen Gabriel, *Kratka zgodovina Maribora*, Maribor: Tiskarna sv. Cirila, 1926, str. 100

Slovenska literatura, ki jo je uporabil in navedel v posebnem poglavju na koncu knjige, so kronike stolne in mestne župnije Maribor, predmestne župnije Sv. Marije, Matere milosti v Mariboru, ter akti mariborskega magistrata. Med viri omenja tudi delo Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku, ki ga je zbral Franc Kos²².

Njegovo delo je Franjo Baš komentiral tudi v Časopisu za zgodovino in narodopisje leta 1927. Franjo Baš je bil slovenski etnolog, geograf, zgodovinar in muzeolog. Med drugim je tudi urejal časopis »Časopis za zgodovino in narodopisje«.

Po Baševem mnenju je bila taka knjiga potrebna, vendar se ob tem sprašuje, koliko je imel avtor na voljo materiala, kako ga je zbral in uporabil ter v kakšni obliki nam je podal končno delo. Pri literaturi naj bi imel probleme, ker je takrat Mariboru manjkalo znanstveno obdelanega materiala. Vseeno pa je Baš mnenja, da Majcen ni izrabil vse literature, ki mu je bila na voljo v takratnem času. Kritiko je podal tudi glede literature, ki jo je uporabil in je ni navedel na koncu knjige. Baš je ponudil še več možnosti za razvijanje teme v prihodnosti in takole komentiral vidik Majcna: »Vidik, s katerega nam g. Majcen razvija dogodke, je preozek. Škoda, da si je pisatelj vzel za podlago in vzgled Puffa in ne Pircheggerja v *Gesch*«. ²³

Tako lahko sklepam, da je bilo delo s strani javnosti sicer dobro sprejeto, vendar je bilo deležno tudi nekaj kritik. Način pisanja zgodovine Gabriela Majcna se zagotovo razlikuje v primerjavi z današnjim. Danes zgodovina zahteva natančno navajanje virov in literature, česar Majcen ne upošteval. Kljub temu pa je po mojem mnenju postavil dobre temelje za nadaljnje pisanje zgodovine in za prihodnje generacije zgodovinarjev.

²²Majcen, Gabriel, *Kratka zgodovina Maribora*, Maribor: Tiskarna sv. Cirila, 1926, str. 116

²³Časopis za zgodovino in narodopisje, 1927, letnik 22, Zgodovinsko društvo, Maribor, str. 92

3.2 Ulična imena v Mariboru

Daljši članek o uličnih imenih v Mariboru je Majcen leta 1919 objavil v Malih novicah v več delih. Objavljal je v času od 24. julija do 9. avgusta (številke od 79 do 86).

Gospod vladni komisar je javnosti izročil seznam novih imen za trge in ulice, ki jih je določilo 10 članov. Prav tako je sprejel sklep, da trgov in ulic ne poimenujejo po še živečih politikih. Z njim se Majcen (in ljudstvo) ni strinjal predvsem zaradi dr. Korošca. S tem Majcen cilja tudi na generala Maistra; druga mesta v Jugoslaviji so namreč dobesedno tekmovala v poimenovanju trgov in ulic po njem. Pri tem pa dodaja, »da je edino primerni čas za take spominke po smrti dotičnih oseb in to brez izjem.«²⁴ Po njegovem mnenju Maister niti ne bi sprejel take počastitve v njegovo ime.

V drugem delu se Majcen sprašuje, zakaj se ljudje ne spominjajo umetnikov, domačih glasbenikov, leposlovcev, učenjakov in drugih, če jih imamo. Omenja kup imen in na koncu doda, da ne misli, da bodo ta imena uporabili že ob prvih poimenovanjih trgov in ulic. Na njih je želel zgolj opozoriti. Prav tako je Majcen predlagal nove poti za nekatere ulice.

V naslednjih delih nam predstavi predloge za poimenovanje ulic in trgov. Navajam jih zgolj nekaj.

- Grabengasse: Ob mestnem parku (danes se imenuje Ob parku).
- Kaserngasse: Predlog je Dominikanska ulica, ki pa je brez podlage.
- Kasernplatz: Predlog je Stari trg, ker naj bi bil najstarejši trg starega mesta. Pri tem Majcen opozori, da je najstarejši trg bil Grajski trg, za tem trg okoli pokopališča pri sedanjih stolni cerkvi in šele potem se pojavi Kasernplatz.
- Kasinogasse: Predlog je Gledališka ulica, s čimer se avtor ne strinja, ker v tej ulici nikoli ni bilo gledališča.
- Theatergasse: Ta ulica in Luthergasse bi se po predlogu imenovali Trubarjeva ulica. Majcen predlaga Slomškova ulica, ker je tukaj tudi staro pokopališče, kjer ležijo posmrtni postanki Slomška.
- Rathausplatz: Rotovski trg ali Županski trg. Avtor se ne strinja s prvim predlogom, ker je ime nemško, in ne z drugim, ker ima čisto drug pomen. Rathaus je občinska svetovalnica, zato bi bilo bolj na mestu Svetovalniški trg.

²⁴Male novice, str. 79, letnik II, 24. julij 1919

- Wiesengasse: Boljše Na livadi kot predlagano Livada.
- Blumengasse: Cvetlična ulica, ki sicer nima pomena, ampak po avtorjevem mnenju ga ni imela že prej.
- Gerichtshofgasse: Zaradi pomena boljše Sodnijska ulica kot predlagana Sodna ulica.
- Mellingerstraße: Za to je Majcnu najbolj všeč predlog Šentpeterska ulica; predlaga, da bi se Roseggergasse imenovala Meljska ulica, ker se drži Meljskega dvora.
- Domkogelgasse: Boljše Na prisoju kot predlog Prisojna ulica.
- Jahngasse: Jahn je bil oče vsenemške telovadbe, zato so ulico preimenovali v »Sokolsko ulico«, kar je sprožilo nasprotovanje Orlov, ki ulice ne bodo dobili. Po Majcnovem mnenju je to strankarsko.
- Cerkvni trg: Magdalenski trg, ker je označba primernejša in ker se je tako imenoval že od leta 1911.
- Berg-ulica je ločena na dva dela; en del ceste, ki se drži na levo, se imenuje Ptujška ulica (primernejše Pobreška ulica ali Kaznilniška), desni del pa Ruška cesta.
- Burggasee: Grajska ulica naj bo Tegthoffova ulica, ker je tam njegova rojstna hiša. Zgodovinski grad ima po njegovem dovolj svoj trg (Grajski trg).
- Domgasse: Predlaga novo ime, in sicer predlaga Stolna ulica.

Med samimi branjem članka me je zanimalo, ali so sprejeli kakšno Majcnovo novo poimenovanje. Ugotovila sem, da niso in da so v večini primerov sprejeli poimenovanja, ki jim je Majcen nasprotoval in ki mu niso bila všeč.

Slika 7: Magdalenski trg (Vir: <<https://maps.google.com/maps?ct=reset&tab=ll>>)

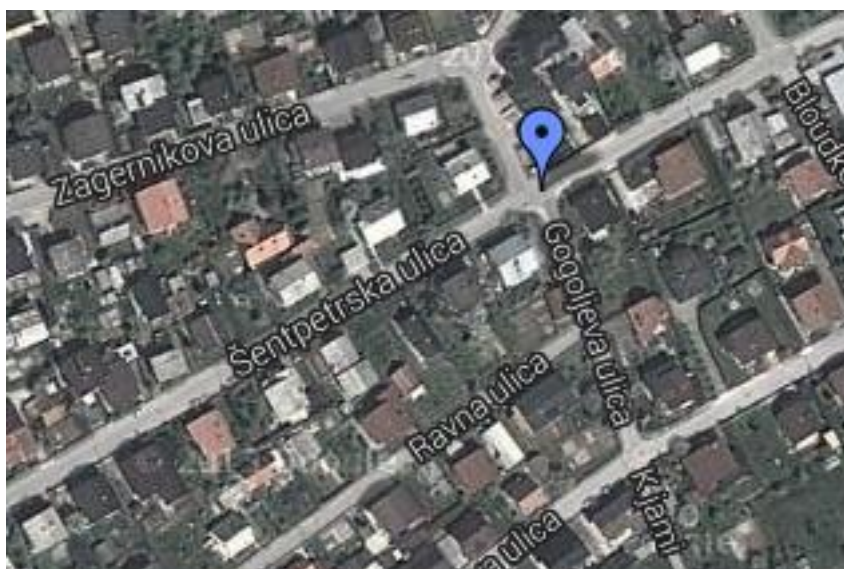
Slika 8: Gledališka ulica in Rotovski trg (Vir: <<https://maps.google.com/maps?ctreset&tab=ll>>)

Slika 9: Grajski trg in Sodna ulica (Vir: <<https://maps.google.com/maps?ct=reset&tab=ll>>)

Slika 10: Livada (Vir: <<https://maps.google.com/maps?ct=reset&tab=ll>>)

Slika 11: Šentpeterska ulica, Zrkovci (Vir: <<https://maps.google.com/maps?ct=reset&tab=ll>>)

4 Zaključek

Za raziskovalno nalogo z naslovom Gabriel Majcen sem se odločila, ker me je zanimalo njegovo življenje in njegovo ustvarjanje na področju zgodovine. Prav tako so me zanimala njegova zgodovinska dela. Glavni namen moje naloge je, da predstavim življenje in predvsem dela Gabriela Majcna, da dela natančno preučim in primerjam z današnjo interpretacijo zgodovine, s ciljem, da ljudje spoznajo tega zgodovinarja, ki je za Maribor zelo pomemben.

Na začetku raziskovanja sem v knjižnici poiskala osnovne informacije o Gabrielu Majcnu in o njegovem življenju. Kasneje sem iskala boljše podatke o njegovih delih v Pokrajinskem arhivu Maribor in Univerzitetni knjižnici Maribor. Raziskala sem področja njegovega delovanja in s tem potrdila svojo hipotezo, da je bil aktiven na različnih področjih. Majcen se ni ukvarjal zgolj z zgodovino, ampak tudi s slovenščino, glasbo, politiko in gospodarstvom.

Podrobneje sem si pogledala njegova dela na področju zgodovine, predvsem delo *Kratka zgodovina Maribora* in članek v *Malih novicah* z naslovom *Ulična imena Maribora*. Pregledala sem tudi časopisje iz njegovega časa in v njih iskala članke o njem. Članke sem našla v »Slovcu« in »Slovenskem gospodarju«.

Ugotovila sem, da se njegova interpretacija zgodovine razlikuje od današnje. S tem sem tudi potrdila svojo drugo hipotezo. Majcen zagotovo ni imel na voljo toliko različne literature, kot jo imajo zgodovinarji danes. Večinoma je uporabljal nemško literaturo (predvsem v delu *Kratka zgodovina Maribora*) in slovenske akte ter kronike. Današnja zgodovina zahteva natančno in dosledno navajanje literature, ki ga Majcen v takratnem času ni najbolj upošteval, kar je v *Časopisu za zgodovino in narodopisje* komentiral Baš.

Kljub njegovi drugačni interpretaciji zgodovine menim, da si Majcen zasluži boljše raziskavo. S svojimi deli na različnih področjih in predvsem na področju zgodovine je namreč postavil temelje za nadaljnje generacije.

5 Viri in literatura

Literatura

MAJCEN, Gabriel. *Kratka zgodovina Maribora*, Maribor: Tiskarna sv. Cirila, 1926, str. 4–116.

SI_PAM/1526, fond Gabriel Majcen, AŠ 1-5.

Časopisi

Časopis Slovenec, leto LXVI, str. 152, 6. julij 1938, str. 3.

Časopis Slovenski gospodar, leto 72, številka 28, 13. julij 1938, str. 5.

Časopis za zgodovino in narodopisje, Maribor: Zgodovinsko društvo, 1927, letnik 22.
Dostopno na spletnem naslovu: <<http://www.sistory.si/SISTORY:ID:6234>>.

Male novice, Ulična imena v Mariboru, 1919, st. 79–86, letnik II.

Internetni viri

Franjo Baš. *Wikipediija: prosta enciklopedija* [Online]. 21. november 2013. [Citirano 6. februar 2014]. Dostopno na spletnem naslovu: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Franjo_Baš>.

MAJCEN, Gabriel (zbiratelj), *Šolske pesmi, prva stopnja*. Th. Kaltenbrunner, 1888. Dostopno na spletnem naslovu: <<http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-YD6KGAOA/?query=%27keywords%3dMajcen%2c+Gabriel%27&pageSize=25>>.

MAJCEN, Gabriel (urednik), *Šolske pesmi, druga stopnja*. Th. Kaltenbrunner, 1888. Dostopno na spletnem naslovu: <<http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-XYULW8FH/?query=%27keywords%3dMajcen%2c+Gabriel%27&pageSize=25>>.

MAJCEN, Gabriel (avtor), *Šolske pesmi, tretja stopnja*. 1901. Dostopno na spletnem naslovu: <<http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-9QYMUZY5/?query=%27keywords%3dMajcen%2c+Gabriel%27&pageSize=25>>.

Rudolf Gustav Puff. *Wikipedija: prosta enciklopedija* [Online]. 5. januar 2014. [Citirano 6. februar 2014]. Dostopno na spletnem naslovu:

<http://sl.wikipedia.org/wiki/Rudolf_Gustav_Puff>.

Slovensko biografski leksikon. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti:

Znanstvenoraziskovalni center SAZU, 2009. Dostopno na spletnem naslovu:

<<http://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi341910/>>.

Viri slik

SI_PAM/1526, fond Gabriel Majcen, Gabriel Majcen kot otrok, AŠ 2.

SI_PAM/1526, fond Gabriel Majcen, Sošolci iz gimnazije: Gabriel Majcen. Anton Svetine in Ivan Zupančič, AŠ 2.

SI_PAM/1526, fond Gabriel Majcen, Mlad Gabriel Majcen, AŠ 2

SI_PAM/1526, fond Gabriel Majcen, Verjetno otroci G. Majcna: Stanko, Anica in Gabrijel, AŠ 2.

SI_PAM/1526, fond Gabriel Majcen, Sinova Stanko in Gabrijel, AŠ 2.

SI_PAM/1526, fond Gabriel Majcen, Anica z možem Ivanom Ašičem, AŠ 2

Gledališka ulica in Rotovški trg [Online]. [Citirano 6. 2. 2014]. Dostopno na spletnem naslovu: <<https://maps.google.com/maps?ct=reset&tab=ll>>.

Grajski trg in Sodna ulica [Online]. [Citirano 6. 2. 2014]. Dostopno na spletnem naslovu: <<https://maps.google.com/maps?ct=reset&tab=ll>>.

Livada [Online]. [Citirano 6. 2. 2014]. Dostopno na spletnem naslovu.

<<https://maps.google.com/maps?ct=reset&tab=ll>>.

Magdalenski trg [Online]. [Citirano 6. 2. 2014]. Dostopno na spletnem naslovu:

<<https://maps.google.com/maps?ct=reset&tab=ll>>.

Šentpetrska ulica, Zrkovci [Online]. [Citirano 6. 2. 2014]. Dostopno na spletnem naslovu:

<<https://maps.google.com/maps?ct=reset&tab=ll>>.